

Příběh Marie a Julienu

Francie – Itálie, 2003, barevný
Formát 35 mm (1 : 1,85)

originální titul:

L' Histoire de Marie et Julien

žánr: milostná legenda

mluveno: francouzsky

České titulky.

čas: 150 min.

počet kopií: 1

premiéra: 26.10.2005

monopol (NFA): do 31.7.2010

režie: Jacques Rivette

scénář: Christine Laurent, Pascal Bonitzer, Jacques Rivette

kamera: William Lubtchansky

střih: Nicole Lubtchansky

výtvarník: Manu de Chauvigny

produkce: Martine Marignacová

hraji: Emmanuelle Béartová (Marie), Jerzy Radziwilowicz (Julien Müller), Anne Brochetová (madam X), Nicole Garciaová (kamarádka), Bettina Keeová (Adrienne), Olivier Cruveiller (nakladatel), Mathias Jung (domovník)

Modernizovaný mýtus o lásce rušící smrtelný čas.

Osamělý Julien Müller vyhlíží zcela obyčejně, podobně jako jeho poloprázdný dům s hodinářskou dílnou. Posléze však začneme jeho profesi vnímat symbolicky, ani ne tak kvůli záhadným obchodně-vyděračským vztahům s démonickou „madam“, ale kvůli jeho poutům k tajemné Marii. Před rokem se zdálo, že se osudově setkali, jenže Marie pak beze stopy zmizela a teď se stejně nevysvětlitelně opět vynořila. Začnou spolu žít a Marie střídá chvíle oddané lásky a vášně s odtažitostí a mrazivou zmrtvělostí, jako by přicházela ze světa, kde čas nemá žádnou váhu a s ním nic, co je na něm budováno a co se v něm rozprostírá... A Julien, zvyklý vše odměřovat tikotem hodin, stojí zcela bezmocně před odhalovaným tajemstvím...

Napsali o filmu:

Příběh Maria a Julienu je zřejmě Rivettův největší výkon a nejdůležitější film od zatím nepřekonaného mistrovského díla z roku 1974, **Céline a Julie si vyjely na lodi**.

Michael J. Anderson, *Jacques Rivette's Material Ghost Story* – www.senseofcinema.com

Příběh Marie a Julienu je syntézou nejen celého Rivettova díla, ale i jeho idolů Hitchcocka a Dreyera. Extrémní milostný příběh s herci, kteří jen hoří, a s režii ostrou jako diamant.

Jean-Baptiste Morain, *Les Inrockuptibles* – www.allocine.fr

Pojítkem obrazové a zvukové stopy jsou pak v Julienově domě všudypřítomné hodiny, jež svým klapáním – každé mimochodem ukazují jiný čas – udávají rytmus plynutí lineárního času, v tomto případě času filmové projekce. V klíčové – znovu symbolicky intenzivní – scéně Julien vysvětluje Marii, že hodiny, které zrovna opravuje, „kulhají“. Nejprve předvede jejich chod ve špatném seřízení a poté zvuk správně nastavené mechaniky. Právě přesný rytmický tikot je jakousi formální kostrou tohoto filmu (a filmu vůbec), nástavbou času intuitivního, soukromého – bergsonovského trvání. V tomto smyslu je také potřeba „oficiální“ čas neustále seřizovat, opravovat, kontrolovat, neboť je něčím uměle vytvořeným, čemuž přirozená intuice neustále uniká a překračuje jej.

Tomáš Pivoda

Odkazy na internetu:

http://www.sensesofcinema.com/contents/04/32/marie_et_julien.html + <http://www.dvdtimes.co.uk> + <http://www.allocine.fr>

V **Příběhu Marie a Julienu** se střídají bez jednoznačného oddělení scény snů a bdění, čímž Rivette upozorňuje na jejich vnitřní souvislost a rovnocenný význam. Znejišťuje obvyklé hranice, činí je propustnými a otevřenými. Jde mu především o jakousi prostou manifestaci existence, která neustále odkazuje k rozkrývání svých možností.

(...) Rivette je proslulý fenoménem nezvykle dlouhých filmů, které diváka přesto nenudí. Svým roztáhnutým, ale soustředěným rytmem totiž zvláště zachycují jeho vlastní čas. Dávají mu jej prožít jako hodnotu, díky níž dostává lidská existence smysl. Zatímco Julien se pohybuje v realitě a je člověkem, který nechce být nikde jinde, Marie se zákonitostmi světa volně nakládá, poslouchá prostor a věci svého okolí, získává čas pro to, aby pochopila sebe samu a dokázala se tak ze sebe vyprostit.

Dominika Prejdová

Přítomnost záhady a tajemství, jehož součástí je Marie i neznámá Madame X, vymáhající po Julienovi jisté dokumenty a jistý dopis, i její mrtvá sestra Adrienne, jakési Mariino alter ego, dodává filmu nejasný a stále netušený neklid, divák v touze po odkrýtvání neznámé a dobrat se vysvětlení s napětím očekává další a další scény, která však neodpovídá, pouze opět naznačuje a klade otázky. Dlouhé záběry a pomalu, jakoby stydlivě se prostorem pohybující kamera posilují zdání reality, zpřítomnění a zhmotnění filmového času, který se stává i časem diváka. Ten je prosycen kouzlem okamžiku, průzračnou atmosféričností, která naplňuje jednotlivé záběry až po okraj a i přes jejich délku po sobě zanechává dojem hutnosti, kompaktnosti, oprávněnosti každé jednotlivé minuty.

Hana Stuchlíková

Rivette pojednal „duchařský“ příběh, inspirovaný tvorbou E. A. Poea, Fritze Langa, Jeana Cocteaua nebo Alfreda Hitchcocka, s obvyklou elegancí a kultivovaností. Opět se koncentruje zejména na herce (krásnou Emmanuelle Béartovou a vynikajícího Jerzyho Radziwilowicze), opět pečlivě vybírá prostředí (zde napůl zpusťlá Julienova pařížská vilka).

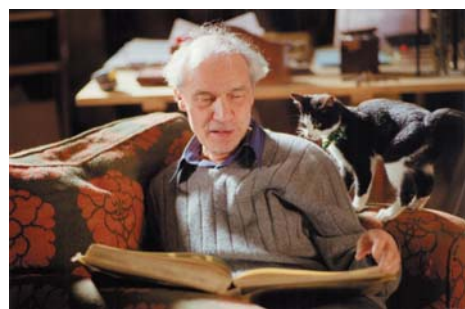
Filmový přehled č. 11/ 2005

Vyrazit si na tenhle film jen tak bez přípravy může být jistě znamenitým dobrodružstvím, pokud však nebudete dost otevření, riskujete, že se s ním docela minete. Tahle duchařská historka, jež se vůbec nepodobá **Šestému smyslu**, natož **Duchovi**, ale spíš obřadným a chladně vášnivým dílem Jeana Cocteaua, je pevně vrostlá do rivetteovského filozofického i vypravěčského systému. Řídí se vlastními pravidly nepodobnými ničemu kolem...

Alena Prokopová

Není to poprvé, co si Rivette ve svých filmech pohrává s lineárností času, přičemž k tomuto účelu hrdiny obdaňuje magickou schopností nebo rekvizitou – viz kouzelné bonbony v **Céline a Julie si vyjely na lodi**. Ovšem jemu samotnému k takovému kouzlení stačí možnosti nabízené filmovým médiem. Opakování sekvencí, zrychlování či zastavení obrazu (děje), tedy prvky známé téměř od vzniku vynálezu kinematografu, znovu a znovu uplatňuje s překvapivou působivostí (viz opakující se scéna, kdy se Julien řízne nožem do dlaně, složená ze dvou sekvencí snímaných z různých pohledů kamery a dokonale sladěných střihem a hereckou akcí).

Jiří Horníček

Jacques Rivette (vl.jm. Jacques Pierre Louis Rivette, nar. 1.3.1928, Rouen), jeden z představitelů francouzské nové vlny, poprvé vzbudil rozruch filmem **La religieuse** (Jeptiška, 1965), svébytným přepisem stejnojmenného Diderotova románu, v němž po vzoru autora odvážně nerespektoval různá církevní tabu. Již toto dílo naznačilo, že Rivette půjde jinou cestou než jeho slavní soupeřníci. Nezajímaly ho ani politicko-sociální aspekty současnosti, ani módní existenciální témata, namísto toho se obrátil ke světu sofistických příběhových konstrukcí, jaké vytváří umění. V jeho filmech se prolínají zjevně vymyšlené zápletky a modelové charaktery s fragmenty autentické skutečnosti, fantastické vize a duševní spekulace se stejně jako bizarní náhody a záhady stávají součástí reality se znepokojivou samozřejmostí. Z Rivetteovy tvorby zakoupil

Národní filmový archiv do české distribuce též filmy **Céline a Julie si vyjely na lodi** (Céline et Julie vont en bateau, 1974), **Krásná hašteřilka** (La belle noiseuse, 1991) a **Kdo ví** (Va savoir, 2001).

Literatura:

Filmový přehled č. 11/ 2005

Tomáš Pívoda, **Současný francouzský film v Karlových Varech**.

Literární noviny č. 36 / 2004.

Dominika Prejdová, **Láska a čas jako objekty svobody**.

Kulturní týdeník A2 č. 2/ 2006, s. 10.

Hana Stuchlíková, **Odlesky paralelních světů**. Fantom č. 19

(www.fantomfilm.cz)

Alena Prokopová, **Příběh Marie a Julienu**. Cinema č. 11/ 2005, s. 87.

Jiří Horníček, **Vzkříšený film (Příběh Marie a Julienu)**. Cinepur No. 42, listopad 2005, s. 53.

Filmografie – výběr (režisér):

1967 **L' amour fou** (Šílená láska)

1970 **Out One**

1992 – 95 **Jeanne la pucelle** (Panna orleánská)

1994 **Haut, bas fragile**

(Křehké po všech stránkách)

1997 **Secret défense** (Tajemství obrany)